

INTERVJU ▶ Marcel Štefančič, jr. o biografiji treh umetnikov in enega politika

“Janez Janša se rodiš”

Umetniki Janez Janša (nekdaj Emil Hrvatini), Janez Janša (nekdaj Davide Grassi) in Janez Janša (nekdaj Žiga Kariž) so pred nekaj dnevi dobili svojo biografijo. Izpod peresa Marcela Štefančiča, jr. je pravzaprav bogato monografijo, naslovljeno *Janez Janša, Biografija* izdala Mladina. Kdor se ob naslovu počuti opeharjen, naj se preimenuje. Še je čas.

▶ Kaj je bil glavni motiv za pisanje biografije?

“Ko človek sklene, da postane politik, sklene, da se bo vmešal v življenja drugih ljudi - v naša življenja. Politiki se ločijo po tem, koliko se vmešajo - ali pa, koliko se hočejo vmešati - v naša življenja. Nekateri se nočejo vmešavati, drugi se hočejo, tretji se hočejo zelo vmešavati - Janez Janša se je v naša življenja preveč vmešal. Še več: v tem je pretiraval. In to tako, da je postal simbol politike, ki se preveč vmešava v življenja ljudi, simbol politike, ki misli, da je odgovor na vse, simbol politike, ki ljudem ne pusti dihati, simbol politike, ki se ljudem dobesečno vsiljuje, potemtakem simbol politika, ki ljudi sili v to, da bi bili taki kot on - in da bi postali taki kot on. Ko te politik na tak način sili v identifikacijo z njim, ti ne preostane drugega, kot da se z njim nadidentificiraš, ali natančneje - ne preostane ti drugega, kot da se vanj preimenuješ. To je povsem logično. To je ponudba, ki je ne moreš zavrniti. Čudi me le to, da so morali trije umetniki članom SDS pokazati, kaj jim je storiti.”

▶ Kje tiči po vašem mnenju osrednji umetniški presežek, sporočilo akcije treh umetnikov?

“Ti si se vmešal v naša življenja - mi se bomo v tvoje! Hotel si postati del nas? Kul - tu smo! In kar je ob tem najbolj intrigantno: ko so trije umetniki postali eno, ko so se torej preimenovali v Janeza Janšo, so morali res garati, da bi se ločevali. Pomeni, da so morali biti vsak posebej zelo kreativni. In to je umetno-

▶ Knjigo sklene razkošni portret treh Janš, ki ponovijo ohojevski projekt Triglav. Je to le poklon OHO-ju ali smiselno nadaljevanje njihovega dela?

“Ohojevci so temelj slovenske umetnosti, njeno sidro, njen Triglav. Če so Janezi Janše hoteli iti čez njih, če so torej hoteli preseči njihovo instalacijo Triglava v ljubljanskem parku Zvezda, so se morali res povzpeti na Triglav. In to brez posebnih opreme, brez kondicije, brez pravih čevljev - pač tako, kot da gredo na svojo razstavo. Janezi Janša so šli na Triglav tako obuti in oblečeni, kot gre Janez Janša obut in oblečen na sprehod v park Zvezda.”

▶ Knjiga govori o štirih Janezih Janšah. Zakaj naslov v ednini?

“S tem sem hotel predvsem relativizirati sam akt preimenovanja treh umetnikov v Janeza Janšo, ki se mu je namenjalo toliko pozornosti, zato si moja knjiga s samim preimenovanjem ne beli glave, ampak to jemlje kot preprosto dejstvo, kot 'osebno odločitev' treh umetnikov: Janez Janša ne postaneš, ampak se kot Janez Janša lahko le rodiš. To je vodilo Biografije.”

▶ Zakaj politik Janez Janša še nima biografije?

“Pri nas biografij politikov praktično ni. Če naj povem drugače: politik mora pri nas postati umetnik, da jo dobi.”

▶ Kdo koga bolj potrebuje: Janez Janeze ali Janezi Janeza?

“To ni čas za sramežljive, zato je odgovor zelo preprost. Ne pozabite namreč, kaj je pisal Janez Janša Ja-

nezom Janšam, ko so se včlanili v SDS: Več nas bo, prej bomo na cilju.”

▶ Kdo bo bolj posegal po knjigi: levi ali desni bralci?

“Levica ima dovolj razlogov, da poseže po tej knjigi - tu bo lahko izvedela, kaj se ji je zgodilo. Toda tudi desnica ima dovolj razlogov. Naj navedem le tistega najbolj očitnega in pravzaprav najbolj urgentnega: vsi trije Janezi Janše so, kot rečeno, člani SDS. Pomeni, da bi moralo članstvo SDS knjigo razgrabit. Še bolje: vodstvo!”

▶ Je imela vaša Biografija kakršenkoli vpliv na izid volitev?

“Knjiga je debela, velika in težka, zato ne dvomim, da je prevagala, še toliko bolj, ker je bil volilni izid tako tesen, da Janševi še vedno štejejo. Hollywoodu je ameriška vlada med II. svetovno vojno rekla, naj se pred začetkom snemanja vsakega filma vpraša: Ali bo ta film pomagal dobiti vojno? Če bo ponovno štetje glasov pokazalo, da je na volilni izid vplivala moja knjiga, bom z užitkom dahnil: Biografija Janeza Janše je moj prvi film!”

▶ Je zdaj tudi Borut Pahor primerna iztočnica za tak projekt?

“Če je Pahor primerna iztočnica? Vsekakor: če se bo v naša življenja preveč vmešal. To je seveda tudi odgovor na vprašanje, kdaj nastopi pravi čas za preimenovanje. Ali bolje rečeno: če se bo v življenja Slovencev zelo vmešal, če bo torej klical po čaščenju, slavljenju, občudovanju in identifikaciji, Slovencem ne bo preostalo drugega, kot da

se vanj preimenujejo. Kot da se z njim nadidentificirajo. Toda če se bodo Janezi Janše zdaj naveličali tega, da so Janez Janša, imajo na voljo še kopicico lepih priložnosti za preimenovanje. Recimo: kot veste, je eden izmed Janezov Janš hrvaškega rodu. Okej, za to, da bi se preimenovali v Franja Tudjmana, je malce prepozno, toda lahko se povsem mirno preimenujejo v Iva Sanaderja. Še bolje: kot veste, je eden izmed Janezov Janš italijanskega rodu. Ergo: če hočejo, se lahko preimenujejo v Silvia Berlusconi. Biografijo že imajo - spremeniti bi bilo treba le nekaj malih, nepomembnih detajlov, pa bi se jo prevedlo v italijanščino.” **MAJA PERTIČ**

Stran / Page: 7

Doseg / Reach: 70000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 433 cm2

2 / 2

Marcel Štefančič, jr.